

**LIETUVOS RESPUBLIKOS TRANSPORTO PRIEMONIŲ VALDYTOJŲ CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS PRIVALOMOJO DRAUDIMO
ĮSTATYMO NR. IX-378 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
DERINIMO PAŽYMA**

Institucija, pateikusi pastabų ar pasiūlymų, rašto data ir Nr.	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai dėl pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos neatsižvelgta arba iš dalies atsižvelgta
<p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija, 2023 08 20, Nr. NV-2092</p>	<p>Įstatymo projekto 9 straipsnio 2 dalyje nustatytas įprastinės draudimo sutarties terminas 12 mėnesių nepagrįstas, nes Direktyva nenustato tokio reikalavimo. Pagal Direktyvos 3 straipsnio nuostatas kiekviena valstybė narė, laikydamasi 5 straipsnio, imasi visų tinkamų priemonių užtikrinti, kad būtų apdrausta transporto priemonės, kurios įprastinė buvimo vieta yra jos teritorijoje, valdytojų civilinė atsakomybė ir neproporcingas, nes išplėtus transporto priemonių ratą, kurias reikės privalomai drausti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu turės būti draudžiamos transporto priemonės, kurios tuo metu viešajame eisme negalės dalyvauti, pvz., elektrinių paspirtukų dalyvavimas yra sezoninis dėl Lietuvos oro sąlygų. Europos Sąjungos teisės aktų įgyvendinimo nacionalinėje teisėje ir administracinės naštos pagrįstumo įvertinimo rekomendacijų 4 skyriuje nustatyta, kad bet kokie reikalavimai, kuriuos siūloma įtvirtinti nacionaliniame teisės akte, įgyvendinančiame Europos Sąjungos teisės aktą, ir kurie viršija Europos Sąjungos teisės akte nustatytus reikalavimus ir (arba) yra nebūtinai Europos Sąjungos teisės akte nustatytiems tikslams pasiekti, yra laikytini pertekliniu reguliavimu (<i>gold-plating</i>). Nusprendus taikyti griežtesnes priemones ir (ar) nustatyti daugiau reikalavimų negu numatyta susijusiame Europos Sąjungos teisės akte, svarstant Įstatymo projektą siūlytina išsamiai pagrįsti tokių priemonių tikslą ir būtinumą, taip pat pateikti informaciją, ar buvo vertinami kiti alternatyvūs sprendimai, pateikti jų poveikio vertinimą.</p>	<p>Neatsižvelgta. Nukentėjusių trečiųjų asmenų apsauga yra pirmoje vietoje ir įteisinus galimybę sudaryti trumpalaikes draudimo sutartis ne tik būtų sudarytos sąlygos pažeisti nukentėjusių trečiųjų asmenų interesus (atsiranda rizika, kad transporto priemonė per neapsižiūrėjimą nebus apdrausta), bet ir nesudaromos galimybės tinkamai įgyvendinti Direktyvos 3 straipsnį, pagal kurį turi būti užtikrinta, kad transporto priemonės būtų apdraustos. 12 mėn. draudimo sutarties terminas saugo ir draudėjus bei užtikrina, kad per neapsižiūrėjimą neapdraudus transporto priemonės ir tokia neapdrausta transporto priemone padarius žalą, Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuras (toliau – Biuras) nesikreips į juos dėl išmokėtos draudimo išmokos sugražinimo. Pažymėtina, kad Projekto nuostatomis į nacionalinę teisę yra perkeliama Direktyvos nuostatos, pagal kurias transporto priemonė yra naudojama ir gali sukelti eismo įvykį kai ji stovi (pvz., stovėdama užsidega ir padaro žalą kitiems asmenims ar turtui). Taigi, svarbu užtikrinti ilgalaikį transporto priemonės draustumą. Atkreipiamo dėmesį, kad Projektas numato galimybę sustabdyti draudimo įmokų mokėjimą kai transporto priemonė nenaudojama ilgiau nei vieną mėnesį (9 str. 3 d.). Taigi Projektas sudaro galimybes nemokėti draudimo įmokų kai transporto priemonė nenaudojama pvz. ne sezono metu. Pažymime, kad ir šiuo metu galiojančioje TPVCAPDĮ redakcijoje numatytas 12 mėn. įprastinės draudimo sutarties terminas. Taigi Projektas nekeičia šiuo metu veikiančios sistemos, vertinama, kad yra pasirinktos tinkamos priemonės tinkamai įgyvendinti Direktyvos nuostatas.</p>

<p>Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, 2023 05 10, Nr. 5-S-10556</p>	<p>Įvykus eismo įvykiui, kuriame nenukentėjo žmonės, tačiau eismo dalyviai nesutaria dėl eismo įvykio aplinkybių, į eismo įvykio vietą išsiaiškinti aplinkybių (įforminti eismo įvykio) neturėtų būti kviečiami policijos pareigūnai. Eismo įvykio aplinkybes galėtų aiškintis (važiuoti į eismo įvykio vietą ar spręsti iš atsiųstų eismo įvykio vietos nuotraukų ir pan.) Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuro įgalioti atstovai. Atkreiptinas dėmesys, kad tiek galiojančio TPVCAPDĮ, tiek TPVCAPDĮ projekto 12 straipsnio 2 dalyje su eismo įvykiu susijusiam transporto priemonės valdytojui nustatyta pareiga leisti draudikui ar Biurui ištirti per eismo įvykį padarytos žalos priežastis ir nustatyti jos dydį.</p>	<p>Neatsižvelgta. Į Biuro funkcijas, numatytas Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – TPVCAPDĮ) projekto 25 straipsnyje ir kituose teisės aktuose, neįeina eismo įvykio aplinkybių ir kaltininkų nustatymas. Be to, neaišku, kas galėtų būti Biuro įgalioti atstovai atlikti aukščiau nurodytas funkcijas, neaišku kaip būtų sprendžiamas tokių atstovų finansavimo klausimas.. Pažymėtina, kad Biuras yra išlaikomas iš atskaitymų nuo draudimo įmokų. Priskyrus naują funkciją, susijusią su eismo įvykio aplinkybių ir kaltininkų nustatymu, vykimu į eismo įvykio vietą visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, neišvengiamai didėtų draudimo įmokos visiems draudėjams. Įvykus eismo įvykiui galimos ir konfliktinės situacijos, kurias išspręsti gali nepavykti nei patiems eismo įvykio dalyviams, nei Biurui ar jo atstovui. Taigi siūlomi pakeitimai sukeltų daug papildomų sunkumų visiems eismo įvykio dalyviams. Vienas iš pagrindinių TPVCAPDĮ projekto tikslų – perkelti į nacionalinę teisę 2021 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2021/2118, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2009/103/EB dėl motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo patikrinimo (toliau – Direktyva) nuostatas. TPVCAPDĮ projektu nėra siekiama pakeisti visą eismo įvykių tyrimo sistemą.</p>
<p>Draudimo brokerių rūmai, Lietuvos draudimo brokerių įmonių asociacija, 2023 01 13, Nr. BN, 2023 05 15, Nr. BN</p>	<p>1. Dėl išskirtinės teisės Biurui suteikimo administruoti elektroninę eismo įvykių deklaracijų formą Išskirtinės teisės suteikimas Biurui valdyti informacinių technologijų priemones, kuriomis pildomos elektroninės deklaracijos, vienietinės teisės Biurui ir jo nariams (draudikams) administruoti šias deklaracijas bei, ypatingai, tvarkyti, naudoti ir dalintis duomenimis, pateiktais elektroninėse deklaracijose, iš esmės pažeidžia tiek nukentėjusių trečiųjų asmenų, tiek draudėjų teises pasirinkti naudojamas sistemas, naudotis jiems patogiomis ir jau įprastomis sistemomis bei naudotis jiems reikalinga</p>	<p>1. Neatsižvelgta. Brokerių kaip draudimo tarpininkų veikla Lietuvos Respublikos draudimo įstatyme apibrėžta kaip draudimo produktų platinimas, TPVCAPD projektu nesiekama reglamentuoti būtent tarpininkų veiklą ar suteikti kokių nors papildomų garantijų draudimo tarpininkams (nes tai yra ne šio įstatymo reguliavimo dalykas). TPVCAPDĮ projektas nei suteikia, nei panaikina dabar turimas teises draudimo tarpininkams. Eismo įvykio aplinkybių deklaravimas neturėtų būti vertinamas kaip ūkinė veikla, kurią galima būtų padalinti ūkio subjektams. Teisės akte turi būti įtvirtintas universalus</p>

	<p>pagalba užpildant ir teikiant tokias eismo įvykio deklaracijas. Eismo įvykio dalyviai jau dabar naudojami įvairių draudimo produktų platintojų sukurtomis įvairiomis elektroninėmis deklaracijų sistemomis.</p> <p>Panaikinus galimybę eismo įvykio dalyviams suvesti eismo įvykio deklaracijos duomenis į draudimo produktų platintojų elektronines sistemas ir įpareigojus juos naudotis tik Biuro sukurta ir administruojama elektronine sistema, būtų sumenkintas draudimo produktų platintojų vaidmuo TPVCAPD produktų platinimo atveju, būtų ribojamas draudimo produktų platintojų konkurencingumas.</p> <p>Elektroninėmis deklaracijomis pripažinus tik Biuro sukurtoje elektroninėje sistemoje užpildytus duomenis, kuriuos galėtų pateikti tik eismo dalyviai, taip atribojus draudimo produktų platintojus nuo galimybės padėti savo klientams administruoti draudimo sutartis ir draudžiamuosius įvykius, konsultuoti klientus dėl informacijos pateikimo, būtų nepagrįstai suabsoliutintas Biuro vaidmuo.</p> <p>Elektroninių eismo įvykių deklaracijos monopolija, priskiriama Biurui, reikštų Biuro sistemos naudojimo prievolę, be jokių alternatyvių pasirinkimų.</p> <p>Elektroninių deklaracijų įrankio kūrimo ir administravimo funkcijų monopolizavimas, pavedant jas atlikti Biurui, ne tik peržengia pirminę Biuro veiklos paskirtį, bet kartu prieštarauja vartotojų interesams.</p> <p>Biuro administruojamos elektroninės eismo įvykių deklaracijos minusai: kadangi elektroninės deklaracijos forma nėra reglamentuota ES lygiu, ji yra sukurta Biuro bei draudikų nuožiūra, tad ir jos pirminė paskirtis - užtikrinti draudikų verslo interesus. Deklaracija pildoma ne kaip ES šablonas, o pildant klausimyną (todėl Biuro sistemoje nėra užtikrintos kitakalbių, disleksijų ar kitą kalbinį barjerą turinčių asmenų teisės). Pildant elektroninę deklaraciją nėra įvardijamas atsakingas asmuo (t. y. draudikai pasilieka sau teisę nuspręsti, kas yra kaltas ir atsakingas už eismo įvykį). Nėra suteikiama galimybė</p>	<p>vieningas elgesio modelis, susijęs su eismo įvykio įforminimo taisyklėmis. Visiems eismo įvykio dalyviams ir jų žalos administruojantiems subjektams turi būti aiškos, unifikotos eismo įvykio taisyklės, ir tai nėra konkurencijos klausimas. Privalomojo draudimo esmė yra ta, kad tai yra draudimas nukentėjusio trečiojo asmens naudai ir tai neturi jokio ryšio su privalomojo draudimo produktų plėtra ar platinimu, nes pagrindinis ir svarbiausias tikslas, kad asmuo gautų žalos atlyginimą ir tam esminę reikšmę turi vienodos sąlygos visiems, skaidrumas, aiškumas ir kad asmens duomenys būtų tvarkomi tinkamai. Brokeris nėra abiejų eismo įvykio dalyvių šalių atstovas. Įstatymas neįpareigoja brokerio atlyginti žalą. Todėl išskirtinių teisių brokeriams įvirtinimas TPVCAPDI projekte, sudarant galimybes prisijungti prie Biuro elektroninės sistemos, skirtos elektroninėms deklaracijoms pateikti, sąlygotų asmens duomenų tvarkymo teisinio pagrindo įteisinimą nesant akivaizdaus teisinio intereso. Pažymėtina, kad TPVCAPDI projektas buvo patikslintas pagal Konkurencijos tarybos pateiktas pastabas ir laikytina, taigi atitinka konkurencijos teisės reikalavimus.</p> <p>Deklaravimas – tai yra procesas, kai draudikui pateikiamas eismo įvykio vaizdas (tai daro ir draudiko klientas draudėjas ir pretenduojantis gauti žalos atlyginimą asmuo). Priemonės ir būdai gali būti įvairūs, o valstybės tikslas – kad tai būtų efektyvi, veikianti sistema, be kita ko neleidžianti naudotis kažkokiomis išskirtinėmis privilegijomis (galimybe pakreipti galutinius rezultatus) dėl kurio nors dalyvio galimybės pasisamdyti konsultantus. Vieningos elektroninės sistemos naudojimas nėra monopolizavimas, nes vartotojas turi teisę naudotis vieningu įrankiu, kuris užtikrina visų šio įrankio naudotojų lygiateisiškumą.</p> <p>Pažymime, kad eismo įvykių deklaracija yra ES vieningas ir patentuotas popierinis dokumentas, o elektroniniu būdu būtent surenkami tie duomenys, kurie yra neatsiejama bet kurios Europos eismo įvykio deklaracijos dalis. Renkant ir</p>
--	--	---

	<p>pasikonsultuoti su gyvu konsultantu, nes pildymas yra ribotas laike. Eismo įvykio deklaracijos laikas atsiranda automatiškai ir paankstinti jį galima tik 30 min., vėlesnis elektroninės deklaracijos pildymas draudžiamas (tokiu būdu ribojama vartotojų teisė pasikonsultuoti dėl tolesnių veiksmų su teisininkais, brokeriais, remonto dirbtuvėmis ar pan.). Eismo įvykio deklaracija išimtinai pritaikyta fiksuoti dviejų transporto priemonių susidūrimą, nors nemažą dalį popierinių deklaracijų sudaro tos, kurios fiksuoja transporto priemonės atsitrenkimą į kitus objektus (elektros stulpą, tvorą, naminių gyvūną). Nesant galimybės fiksuoti tokius įvykius – juos teks fiksuoti kviečiant policiją ir tokiu būdu didinant policijos pareigūnų užimtumą įvykiuose, kurie iki šiol sėkmingai fiksuojami popierinėse eismo įvykio deklaracijose.</p> <p>Nenustačius, kad ir draudimo tarpininkai galėtų administruoti elektronines eismo įvykių deklaracijų formas, elektroninė eismo įvykių deklaracijos forma turėtų būti pavesta VĮ „Regitra“, t.y. institucijai, kuri turi teisę teikti viešąsias paslaugas ir veikia nepriklausomai nuo privačių draudikų interesų.</p>	<p>teikiant duomenis elektroniniu būdu per Biuro administruojamą sistemą maksimaliai stengiamasi pakartoti tai, ką vairuotojas daro pildydamas popierinę deklaraciją. Pažymėtina, kad elektroninė eismo įvykių deklaracija yra pildoma ne klausimyno, o vedlio būdu, kas yra patogiausia forma vartotojui stresinėje situacijoje pateikti reikiamą informaciją. Kaltas asmuo turi būti eismo įvykio dalyvių nurodytas el. eismo įvykių deklaracijoje. Ir tai – nepaisant nuostatos, kad draudikas pats sprendžia dėl draudimo išmokos mokėjimo.</p> <p>Klaidingi argumentai, kad laike ribojamas el. deklaracijos pildymas. Laike yra ribojamas tik pildymo pradžios laikas (t.y. laiko tarpas tarp įvykio ir jo deklaravimo pradžios), tuo tarpu pati pildymo trukmė (t.y. pildymo procesas, kurio metu galimai gali prireikti pasikonsultuoti su gyvu konsultantu) niekaip neribojama. Sprendimas dėl operatyvaus el. deklaracijos pildymo ypač aktualus ir dėl eismo saugumo prevencijos, kad viduryje kelio stovintys eismo įvykio dalyviai netrukdytų eismui.</p> <p>Kai transporto priemonė atsitrenkia į kitus objektus (gyvūną, stulpą ir t.t.) ir padaryta tik turtinė žala, vadovaujantis Kelių eismo taisyklių nuostatomis (222 p.) apie eismo įvykį turi būti pranešta nukentėjusiam, o jeigu tai neįmanoma – policijai. Tokia praktika taikoma ir Biuro parengtoje el. eismo įvykių deklaracijoje su tikslu neklaidinti, kad tokiais atvejais pakanka užpildyti el. eismo įvykių deklaraciją.</p> <p>Per el. deklaravimo sistemą draudikui skirti eismo įvykio duomenys teikiami draudikui ir saugomi Biuro tik tiek, kiek nurodo saugoti draudikas (kuris yra duomenų valdytojas).</p> <p>Biuro administruojama el. eismo įvykių deklaravimo sistema, kuri yra vieša, galima naudotis jau 2 metus. Biuro interneto svetainėje cab.lt. galima išbandyti dar iki įvykio demo versiją.</p> <p>VĮ „Regitra“ yra įmonė, kurios tikslas teikti administracines paslaugas, registruojant tik motorines transporto priemones bei deklaruojant šių motorinių</p>
--	--	---

	<p>2. Dėl draudimo produktų platintojų teisės gauti duomenis iš duomenų bazės</p> <p>Užtikrinant lygias galimybes bei vienodas veiklos sąlygas visiems draudimo rinkos dalyviams – draudimo produktų platintojams, Projekte draudimo brokeriams turi būti numatomos analogiškos teisės gauti duomenis iš TPVCAPD duomenų bazės kaip ir draudikams.</p>	<p>transporto priemonių nuosavybės teisę. Vien dėl to, kad įmonė veikia motorinių transporto priemonių registracijos srityje, neturi būti pagrindas jai pavedti papildomas funkcijas, kurios nėra šiuo metu susiję nei su leidimo dalyvauti viešajame eisme suteikimo, nei su šių transporto priemonių nuosavybės deklaravimu.</p> <p>2. Neatsižvelgta. Platūs įgaliojimai brokeriams gauti asmens duomenis nesant aiškioms sąlygoms ir kriterijams būtų ne tik didelė rizika asmens duomenų prasme, bet ir būtų techniškai neįgyvendinami (kaip reiktų prisitaikyti prie kiekvieno atskiro produktų platintojo (kurių šiuo metu yra virš 100) su savo specifinėmis unikaliomis sistemomis), taip pat reikalautų numatyti papildomas pareigas Lietuvos bankui teikti detalią informaciją apie draudimo tarpininkus, jų pasikeitimus ir pan. bei išduoti sertifikatus ar tam tikras subjektas patenka į draudimo produkto platintojo kategoriją ir operatyviai informuoti, kad asmuo neturi teisės platinti draudimo produktų. Atkreiptinas dėmesys, kad Biuro administruojamoje duomenų bazėje bus tvarkomi taip pat ir specialiųjų kategorijų asmens duomenys – sveikatos duomenys. Vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR) asmens duomenys, gali būti tvarkomi tik laikantis su asmens duomenų tvarkymu susijusių principų, įtvirtintų BDAR 5 straipsnyje ir kai toks asmens duomenų tvarkymas gali būti pagrįstas bent viena teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlyga, nustatyta BDAR 6 ir (ar) 9 straipsniuose (priklausomai nuo tvarkomų asmens duomenų kategorijos). BDAR 5 straipsnio 1 dalies b punkte nustatyta, jog asmens duomenys turi būti tvarkomi nustatytais, <u>aiškiai apibrėžtais bei teisėtais tikslais</u> ir toliau netvarkomi su tais tikslais nesuderinamu būdu. Nėra aišku, koku tikslu brokeriai siekia gauti</p>
--	---	---

	<p>3. Dėl Biurui suteikiamų naujų funkcijų TPVCAPDĮ projektu siekiama nepagrįstai išplėsti Biuro funkcijas, suteikiant jam tokių teisių, kurios nėra numatytos ES teisės aktuose, kurių Biuras anksčiau neturėjo, kurios jam nepriklauso pagal atliekamą vaidmenį ir jo veiklos tikslus – atstovauti asociacijos narių (draudikų) verslo interesus. Projektu, nepaisant galimo interesų konflikto Biuro funkcijose, t. y. nepaisant to, kad Biuras yra draudikų – verslo subjektų asociacija, siekianti tik šiai rinkos dalyvių grupei palankių tikslų (panaudoti Biuro gaunamą informaciją komerciniais tikslais), suteikė Biurui viešojo administravimo funkcijas. Suteikiant perteklines teises ir funkcijas Biurui, kaip draudikų asociacijai, yra akivaizdžiai tenkinami tik dalies draudimo rinkos dalyvių interesai, bet ne rinkos bendrąja prasme, ne draudėjų ar nukentėjusių asmenų.</p> <p>Projektu, kurio leidybos iniciatyva kildinama iš Direktyvoje nustatytų reikalavimų įgyvendinimo, yra siekiama suteikti Biurui naujas ir papildomas funkcijas, kurios visiškai nesusijusios su pirminėmis, Direktyvoje numatytomis, Biuro funkcijomis ir jo veikla. Pavyzdžiui, Projektu Biurui pavedama vykdyti pažeidimų, kurių metu neteisėtai naudojamas TPVCAPD sistema, prevenciją.</p> <p>Plačių teisių Biurui suteikimas atlikti funkcijas, nepriklausančias jo tiesioginei rolei, rinkti informaciją, administruoti visų eismo įvykių informacijos duomenų bazę, reiškia ne ką kitą, kaip viešojo administravimo funkcijų priskyrimą privačių verslo subjektų – draudikų, asociacijai, kas vien jau iš esmės prieštarauja viešojo administravimo sampratai.</p> <p>4. Dėl asmens duomenų reguliavimo nesuderinamumo su projektu</p>	<p>Duomenų bazėje tvarkomus asmens duomenis, dėl ko ir kaip siekia naudotis Duomenų bazės duomenimis, taip pat siūlyme nepagrįstas tokių asmens duomenų tvarkymo būtinumas.</p> <p>3. Neatsižvelgta. Apribojant tik Biuro įvykiais Biuro teisę gauti ir kaupti informaciją būtų nepagrįstai susiaurinta nukentėjusiojo asmens teisė susižinoti ir pažeisti Direktyvos reikalavimai dėl informacijos centrų ir centrinės įstaigos. Dėl bet kurių duomenų, kurie „nepatenka“ į tikslus dėl Biuro funkcijų, Biuras veikėtų kaip duomenų tvarkytojas (valdytojas būtų draudikas). Direktyva nedraudžia Biurui priskirti papildomų funkcijų. Biurui priskirtos funkcijos nesudaro sąlygų tenkinti komercinių draudikų interesus. TPVCAPDĮ projektas numato tik Biuro sąveiką su draudikais tik tokia apimtimi ir tik dėl tokių asmens duomenų teikimo tikslų, kurie yra būtini siekiant užtikrinti valstybės privalomojo draudimo sklandesnį veikimą, šio produkto vartotojų laiko taupymą, lengvesnę prieigą prie produkto ar informacijos gavimą. Dėl sukčiavimo Europoje skaičiuojama, jog apie 15 proc. draudimo išmokų yra pasisavinamos dėl sukčiavimo. Natūralu, kad žalos sukčiavimo prevencija yra susijusi su žalos atlyginimu, taigi, tai yra būtinas ir neišvengiamas procesas, norint „neiššvaistyti“ žalos atlyginimo fondų. TPVCAPDĮ projekte nėra nuostatų, kad Biuras atstovauja draudikus. Yra tik koordinavimas, kuris leidžia išvengti ydingos praktikos privalomojo draudimo srityje taikymą.</p> <p>4. Atsižvelgta iš dalies. BDAR yra tiesioginio taikymo aktas ir jis taikytinas be jo nuostatų atskiro perrašymo</p>
--	--	--

	<p>Draudikams rizikos vertinimo tikslais teikiamų duomenų neribota apimtis prieštarauja BDAR duomenų minimizavimo principui, todėl turi būti nustatytas aiškus duomenų teikimo tikslo apribojimas – duomenys teikiami draudikams tik rizikos įvertinimo tikslais, – ir duomenų apimtis apribota tik tais duomenimis, kurie susiję su rizikos vertinimu. Taip pat turi būti numatyta, kad sveikatos ir kiti specialiųjų kategorijų duomenys šiais tikslais nebūtų teikiami, nes šių duomenų teikimas taip pat prieštarautų BDAR.</p> <p>Teisinis reguliavimas, pagal kurį užkertama bet kokia galimybė gauti duomenis brokeriams ar kitiems draudimo tarpininkams iš Duomenų bazės, yra visiškai nesuderinamas su 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (Reglamentas) nuostatomis.</p> <p>Draudimo brokerių įmonė turi teisę vykdyti draudimo produktų platinimo veiklą tiek draudiko, tiek draudėjo, apdraustojo, naudos gavėjo ar nukentėjusio trečiojo asmens pavedimu, tačiau draudimo brokerių įmonė privalo visuomet veikti draudėjo, apdraustojo, naudos gavėjo ar nukentėjusio trečiojo asmens interesais.</p> <p>Užkertant kelią draudimo brokerių įmonei lygiomis teisėmis su draudikais gauti informaciją iš duomenų bazės, reikalingą draudėjų teisei gauti draudimo išmoką realizuoti, iš esmės sumenkinami vienos draudimo santykių šalies interesai, kuriais draudimo brokerių įmonė ir veikia.</p> <p>Draudimo sutarčiai sudaryti duomenis turi pateikti pats draudėjas, o ją patikrinti draudikai turi tiesiogiai pirminiuose duomenų šaltiniuose (viešuose registruose), o ne naudoti Biuro duomenų bazę, kaip centralizuotą duomenų rinkinį. Todėl draudikų teisė gauti informaciją iš Biuro draudimo sutarties sudarymo tikslais, tiek, kiek šie tikslai nesusiję su draudimo rizikos vertinimu, negali būti įtvirtinta.</p>	<p>nacionalinėje teisėje.</p> <p>Pats duomenų tvarkymo tikslas lemia, kad duomenys galės būti naudojami tik tiek, kad galima būtų pasiekti tikslą. TPVCAPDĮ projekte labai aiškiai nurodyta, kad sveikatos duomenys tvarkomi tik dėl tų žalų, kurias Biuras privalo atlyginti pagal įstatymą.</p> <p>Vadovaujantis BDAR duomenų teikimo tikslai turi būti aiškūs. Poreikis veikti draudėjo ir kitų asmenų interesais, kaip numato BDAR, gali būti realizuojamas turint tokio duomenų subjekto įgaliojimą brokeriui.</p> <p>Draudimo brokeriai išreiškia norą prisilyginti įmonėms, tačiau neturi visų draudikų turimų pareigų (sudaryti draudimo sutartį, atlyginti žalą) dėl kurių jie įstatyme numatytiems tikslams turi gauti tinkamą informaciją. Draudimo brokeriai veikia savo kliento vardu ir juos su klientu sieja sutartis. Tai yra jau visai kitas asmens duomenų tvarkymo pagrindas – iš sutarties (BDAR 6 str. 1 d. 1 p.), o ne dėl to, kad tai yra būtina įstatyme numatytų funkcijų vykdymui ar dėl trečiosios šalies interesų.</p> <p>Pažymėtina, kad vienintelis draudimo brokerio informacijos šaltinis yra jo klientas ir jo sutikimas, kad brokeris rinktų apie jį (o ne apie bet kurį kitą eismo įvykio dalyvį) asmens duomenis. Brokeris neturi jokio teisinio pagrindo, atstovaudamas savo klientui, kartu susižinoti ir tvarkyti ir kito eismo įvykio dalyvio asmens duomenis.</p> <p>Sistema kai draudikas, sudarydamas draudimo sutartį, gauna duomenis iš duomenų bazės, leidžia sinchronizuotis duomenis ir mažinti klaidų riziką, t.y. sudarant duomenų bazės pagrindu sutartį automatiškai būna vykdoma pareiga pagal Direktyvą draudikui pranešti apie apdraustą transporto priemonę.</p> <p>Siekiant aiškiau nurodyti, kokią informaciją draudikas, sudarydamas draudimo sutartį, turi teisę gauti iš duomenų bazės, TPVCAPDĮ projekto 6 straipsnio 3 dalyje detalizuojama draudiko galima gauti informacija: susijusią su draudėjo, transporto priemonės identifikavimo duomenimis, draustumu ir draudimo rizikos dėl draudiko</p>
--	---	---

	<p>5. Dėl draudimo sutarties termino</p> <p>Direktyva nereikalauja, jog draudimo sutartis būtų sudaroma būtent 12 mėn. terminui. Įvairūs „insurtech“ produktai siūlo draudimo apsaugą „pagal poreikį“ (angl. <i>on demand</i>), kai draudimo apsauga galioja tik tuo konkrečiu metu, kol transporto priemonė yra naudojama, tai pažymėjus el. programėlėje.</p> <p>6. Dėl informacijos teikimo būdo</p> <p>Pranešimo apie eismo įvykį būdai visų pirma turi būti patogūs ir priimtini draudėjui, bet ne draudikui, tam, kad draudėjas galėtų laisvai ir nevaržomai vykdyti jam kylančias pareigas</p> <p>Praktikoje pasitaiko ir tokių atvejų, kai draudikai nepripažįsta draudėjo pasirinkto būdo, pavyzdžiui, išsiuntus pranešimą, duomenis bei dokumentus bendruoju el. paštu <i>info@....lt</i>, tačiau praneštas įvykis (žala) draudiko nėra registruojama. Todėl praktikoje susiduriama su situacijomis, kai draudikų nustatyti pranešimo pateikimo būdai sąlygoja, jog draudėjas nepateikia pranešimo laiku arba apskritai jo nepateikia, kas gali</p>	<p>prisiimamos atsakomybės prieš sudarant draudimo sutartį, vertinimu.</p> <p>5. Neatsižvelgta. Nukentėjusių trečiųjų asmenų apsauga yra pirmoje vietoje ir įteisinus galimybę sudaryti trumpalaikės draudimo sutartis ne tik būtų sudarytos sąlygos pažeisti nukentėjusių trečiųjų asmenų interesus (atsiranda rizika, kad transporto priemonė per neapsižiūrėjimą nebus apdrausta), bet ir nesudaromos galimybės tinkamai įgyvendinti Direktyvos 3 straipsnį, pagal kurį turi būti užtikrinta, kad transporto priemonės būtų apdraustos. 12 mėn. draudimo sutarties terminas saugo ir draudėjus bei užtikrina, kad per neapsižiūrėjimą neapdraudus transporto priemonės ir tokia neapdrausta transporto priemone padarius žalą, Biuras nesikreips į juos dėl išmokėtos draudimo išmokos sugrąžinimo. Pažymėtina, kad TPVCAPDĮ projekto nuostatomis į nacionalinę teisę yra perkeliama Direktyvos nuostatos, pagal kurias transporto priemonė yra naudojama ir gali sukelti eismo įvykį kai ji stovi. Taigi, svarbu užtikrinti ilgalaikį transporto priemonės draustumą. Atkreipiame dėmesį, kad TPVCAPDĮ projektas numato galimybę sustabdyti draudimo įmokų mokėjimą kai transporto priemonė nenaudojama ilgiau nei vieną mėnesį (9 str. 3 d.).</p> <p>6. Atsižvelgta iš dalies. Kiti nei raštiškas informacijos pateikimo būdai (t. y. draudimo sutartyje nustatytas ar kitas, draudėjui priimtinas, būdas) neatitinka bendrųjų informacijos pateikimo reikalavimų, nustatytų Draudimo įstatymo 93¹ straipsnyje. Siekiant neužkirsti galimybės informaciją teikti ir elektroninėmis priemonėmis, TPVCAPDĮ projekto 6 straipsnio 9 dalyje ir 12 straipsnio 1 dalies 4 punkte nustatoma, kad informacija teikiama raštu, „jei abi sutarties šalys nesutarė dėl kitokio informacijos teikimo būdo“.</p>
--	---	---

	<p>daryti įtaką draudėjo teisėms ir pareigoms. Todėl tikslintinos TPVCPDĮ projekto 6 straipsnio 9 dalis ir 12 straipsnio 1 dalies 5 punktas. Siūlymas:</p> <p>Projekto 6 str. 9 d.: „Su draudimo sutartimi susiję draudimo sutarties šalių pareiškimai ir pranešimai turi būti pateikiami raštu, draudimo sutartyje nustatytu ar kitu, ~~draudiko nurodytu draudėjui priimtinu,~~ būdu“.</p> <p>Projekto 12 str. 1 d. 5 p.: „per 3 darbo dienas nuo eismo įvykio dienos raštu, draudimo sutartyje nustatytu ar kitu, ~~draudiko nurodytu draudėjui priimtinu,~~ būdu pranešti draudikui, apdraudusiam jo civilinę atsakomybę, apie eismo įvykį, dėl kurio jis yra atsakingas“.</p> <p>7. Dėl atleidimo nuo išmokos mokėjimo</p> <p>Projekto 21 str. 1 d. 1 p. buvo papildytas nuostata, numatančia, kad pagrindu atsisakyti mokėti draudimo išmoką bus laikomi tik tiesiogiai nulemti veiksmai:</p> <p>„Atsakingas draudikas ar Biuras atleidžiami nuo išmokos mokėjimo, jeigu:</p> <p>1) eismo įvykį <u>tiesiogiai</u> lėmė karo veiksmai, teroristinis išpuolis, branduolinės energijos poveikis ar aplinkybės, dėl kurių buvo įvesta nepaprastoji padėtis“.</p> <p>Asociacijų vertinimu, siūlomi pakeitimai gali kelti praktinių šios nuostatos taikymo problemų, kadangi bus palikta teisė draudikui ar Biurui interpretuoti kokios aplinkybės yra tiesioginiame priežastiniame ryšyje su pasekmėmis ir kokios ne, nors tai yra sudėtingas teisinis klausimas, kurį praktikoje paprastai sprendžia teismai.</p> <p>Ypatingai, kyla praktinis klausimas, kokios aplinkybės galėtų tiesiogiai lemti nepaprastosios padėties įvedimą tam, kad įvykis būtų pripažintas nedraudžiamuoju ir ar tikrai draudikas (Biuras) būtų pajėgus įvertinti tokius klausimus.</p> <p>CK 6.1014 str. 5 d. numato bendrąją taisyklę, kad draudikas yra atleidžiamas nuo išmokos mokėjimo, „jeigu draudiminis įvykis įvyko dėl karo veiksmų ar radioaktyvaus spinduliavimo poveikio“.</p> <p>Asociacijų vertinimu, nėra reikalinga plėsti</p>	<p>7. Atsižvelgta iš dalies. Privalomasis draudimas turi dengti nesuplanuotą, nesąmoningai daromą riziką. Teroristinis išpuolis įvyksta dėl sąmoningų neteisėtų veiksmų ir jo pasekmės neturėtų būti sprendžiamos per privalomąjį draudimą. Branduolinės energijos poveikis yra labiau atitinkantis dėl vairavimo galinčią atsirasti nevaldomą vairuotojo situaciją (pvz., branduolinis poveikis ar banga gali blokti transporto priemonę, kuri apgadina turtą ar pan.), o radioaktyvus spinduliavimas (kuris labiau aktualus dėl draudimo apsaugos kalbant apie kitas draudimo rūšis, kurios susiję su sveikata ir gyvybe), turi mažiau įtakos eismo įvykio kilimui. Siekiant surasti kompromisą, iš 21 straipsnio 1 dalies 1 punkto ištrinamas žodis „tiesiogiai“ ir „aplinkybės, dėl kurių buvo įvesta nepaprastoji padėtis“.</p>
--	---	---

	<p>nedraudžiamųjų įvykių sąrašo labiau, todėl rekomenduoja koreguoti Projekto 21 str. 1 d. 1 p. nuostatą sekančiai: ~~„eismo įvykių tiesiogiai lėmė karo veiksmai, teroristinis išpuolis, branduolinės energijos poveikis ar radioaktyvaus spinduliavimo poveikis aplinkybėms, dėl kurių buvo įvesta nepaprastoji padėtis“.~~</p> <p>8. Dėl dvigubo draudimo situacijos sprendimo Projektu siūloma keisti galiojančio TPVCAPDĮ nuostatas, numatančias, kad „Transporto priemonės valdytojas neturi teisės sudaryti dėl tos pačios transporto priemonės kelių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarčių tam pačiam ar iš dalies sutampančiam sutarties galiojimo laikotarpiui. Jeigu yra sudarytos kelios draudimo sutartys, įsigaliojus naujai draudimo sutarčiai, prieš tai dėl tos pačios transporto priemonės sudaryta draudimo sutartis pasibaigia“ (TPVCAPDĮ 6 str. 10 d.). Siekiant išvengti dvigubo draudimo situacijos ir su ja susijusių pasekmių, Asociacijos siūlo atkurti galiojančio TPVCAPDĮ 6 str. 10 d. redakciją</p> <p>9. Dėl teisės atidėti draudimo įmokų sumokėjimo momentą Reguliavimas, nustatytas galiojančio TPVCAPDĮ 11 str. 7 d., pagal kurį jeigu draudėjas draudimo sutartyje nustatytu laiku nesumokėjo draudimo įmokos už teikiamą pagal draudimo sutartį draudimo apsaugą ir per tą laikotarpį pagal šią draudimo sutartį apdrausta transporto priemone buvo padaryta žala draudikas, išmokėjęs išmoką, turi teisę reikalauti iš draudėjo grąžinti dėl padarytos žalos draudiko išmokėtas sumas, nėra patogus nei draudikams, nei draudėjams ir neatitinka jau seniai rinkoje įsitvirtinusios praktikos, kai nepaisant to, kad draudėjas dar nesumokėjo draudimo įmokos, draudikas vis vien teikia draudimo apsaugą nuo draudimo sutartyje nurodytos datos, moka draudimo išmoką nukentėjusiajam, o draudėjas sumoka</p>	<p>8. Neatsižvelgta. Siūlomas ydingas reglamentavimas, kuris dažnai lemia, kad per klaidą sudarius antrąją privalomojo draudimo sutartį (kuri automatiškai pabaigtą pirmosios privalomojo draudimo sutarties galiojimą) ir vėliau ją nutraukus (tai gali būti sąlygota ne tik draudėjo, bet ir draudiko dėl nesumokėtos draudimo įmokos ir pan.), transporto priemonės valdytojas faktiškai lieka be draudimo apsaugos. Toks transporto priemonės valdytojas dažniausiai net nežino, kad sudaryta pirmoji draudimo sutartis automatiškai nutrūko dėl to, kad kitas tos pačios transporto priemonės valdytojas, nežinodamas, kad yra galiojanti sutartis, sudarė antrą privalomojo draudimo sutartį. Galiojanti TPVCAPDĮ nuostata dėl dvigubo draudimo keliamus iššūkių, problemų, klaidina draudėjus ir dėl to yra keistina.</p> <p>9. Neatsižvelgta. Vadovaujantis Standartinėmis transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties sąlygomis, draudikas gali nutraukti privalomojo draudimo sutartį, jei draudėjas draudimo įmokos nesumoka ilgiau negu 1 mėnesį. Atsižvelgus į siūlymą reikėtų, kad, draudėjui nesumokėjus visos sutartos draudimo įmokos, draudikas nurodytą paslaugą turės teikti neatlygintinai, kas prieštarautų Draudimo įstatymui (draudimo apsaugos teikimas siejamas su mokama draudimo įmoka). Atkreipiamė dėmesį, kad nėra galimas siūlomas reglamentavimas, kai draudėjas turi grąžinti nesumokėtos įmokos dalį. Negalima grąžinti to, kas nėra sumokėta, grąžinti įmoką galėtų tik ją gavęs draudikas. Manome, kad praktikoje siūlymo įgyvendinimas būtų komplikotas, nes</p>
--	---	--

	<p>įmoką pavėluotai (grąžina nesumokėtos įmoko dalį). Siūlomi TPVCAPDĮ 11 str. 7 d. pakeitimai: „Jeigu draudėjas draudimo sutartyje nustatytu laiku nesumokėjo draudimo įmokos už teikiamą pagal draudimo sutartį draudimo apsaugą ir per tą laikotarpį pagal šią draudimo sutartį apdrausta transporto priemone buvo padaryta žala ~~arba žala buvo padaryta, kai draudėjas buvo atleistas nuo draudimo įmokos mokėjimo pagal šio įstatymo 9 straipsnio 3 dalį~~, draudikas, išmokėjęs išmoką, turi teisę reikalauti iš draudėjo grąžinti <i>nesumokėtos įmokos dalį dėl padarytos žalos draudiko išmokėtas sumas</i>“</p>	<p>nėra aišku, kokią reikalavimo teisę turėtų draudikas ir apie kokias įmokos dalis yra kalbama.</p>
--	--	--
